

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Novembar 2021. godine^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar – novembar 2021. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 646,6 miliona eura, što ukazuje na rast od 17,7% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 378,5 miliona eura, a **uvoz** 2 268,1 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 16,6%, a uvoz veći za 17,9%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 16,7% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 16,9%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljene **Sirove materije, sem goriva (sektor 2)**, u iznosu od 90,9 miliona eura (koji čine: Mineralne rude i otpaci metala - 53,2 mil. eura, Pluta i drvo – 31,2 mil.eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljene **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 461,5 miliona eura (koji čine: Drumska vozila - 132,8 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji - 96,7 mil.eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (96,1 mil. eura), Švajcarska (31,7 mil. eura) i Bosna i Hercegovina (29,1 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (456,2 mil. eura), Kina (220,2 mil. eura) i Njemačka (208,7 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

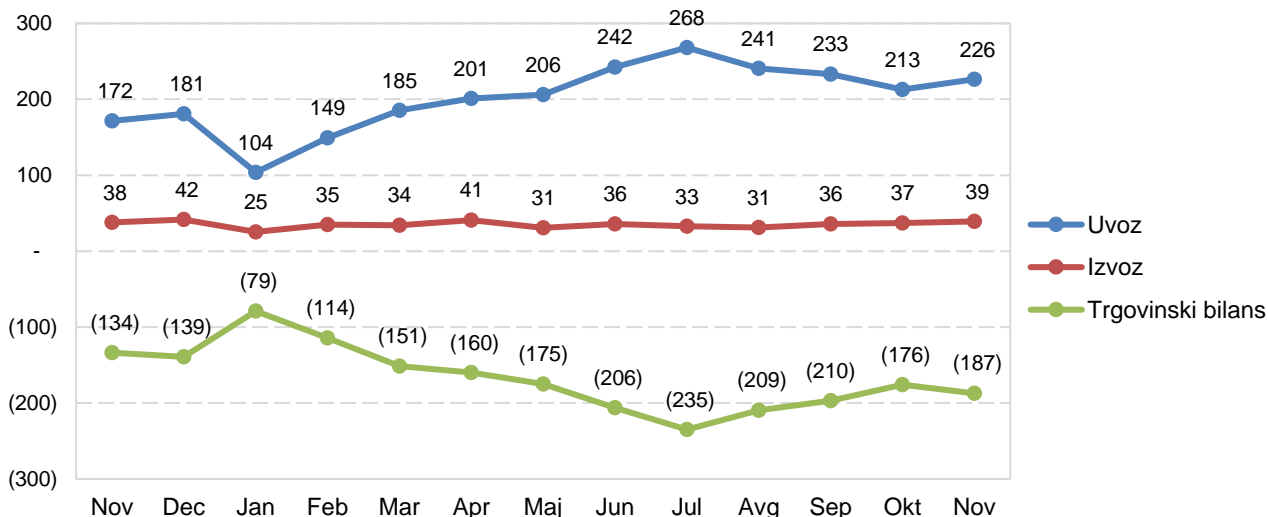

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

PERIOD	u hilj. EUR			
	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2020				
Januar	138 807	31 233	170 040	-107 574
Februar	191 250	29 939	221 189	-161 310
Mart	205 152	27 419	232 571	-177 733
April	151 434	25 693	177 127	-125 740
Maj	160 531	18 792	179 323	-141 739
Jun	192 536	34 786	227 322	-157 749
Jul	180 507	32 113	212 620	-148 395
Avgust	164 878	30 739	195 618	-134 139
Septembar	179 620	23 838	203 458	-155 782
Oktobar	186 945	32 064	219 010	-154 881
Novembar	172 008	37 893	209 901	-134 115
Decembar	181 502	41 618	223 119	-139 884
2021				
Januar	103 740	25 318	129 059	-78 422
Februar	149 190	34 901	184 091	-114 289
Mart	185 514	34 195	219 708	-151 319
April	200 882	41 380	242 263	-159 502
Maj	206 002	30 810	236 812	-175 192
Jun	242 277	35 928	278 205	-206 349
Jul	268 153	32 620	300 772	-235 533
Avgust	240 568	31 085	271 653	-209 483
Septembar	232 765	35 873	268 638	-196 892
Oktobar	212 804	37 317	250 121	-175 487
Novembar	226 178	39 047	265 225	-187 131

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Nov 2020		Jan-Nov 2021		Jan-Nov 2020		Jan-Nov 2021		Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2021
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S V I J E T	100,0	1 923 668	100,0	2 268 074	100,0	324 511	100,0	378 474	-1 599 158	-1 889 600
Evropa	81,8	1 573 305	82,7	1 876 557	91,1	295 607	94,3	356 777	-1 277 698	-1 519 780
EU-27	44,2	849 860	45,7	1 036 345	38,5	124 815	33,3	125 924	-725 045	-910 422
CEFTA²	28,8	554 050	28,6	649 310	44,5	144 507	44,3	167 815	-409 543	-481 496
Afrika	0,4	6 947	0,4	8 702	1,0	3 144	1,5	5 754	-3 803	-2 948
Azija	15,0	289 093	14,2	322 624	7,2	23 261	3,0	11 433	-265 831	-311 191
Amerika	2,8	53 589	2,6	59 187	0,7	2 426	1,2	4 391	-51 163	-54 796
Okeanija	0,0	735	0,0	1 004	0,0	72	0,0	119	-663	-885
SAD	1,5	29 551	1,2	27 297	0,5	1 706	0,7	2 725	-27 846	-24 571
Kina	10,3	198 621	9,7	220 185	6,1	19 635	0,9	3 490	-178 986	-216 695
Rusija	0,4	7 690	0,4	9 567	0,4	1 212	0,6	2 282	-6 478	-7 286
Švajcarska	1,9	36 313	1,9	44 055	2,2	6 994	8,4	31 719	-29 319	-12 336
Japan	0,8	15 462	0,6	14 563	0,1	331	0,0	134	-15 131	-14 429
Turska	5,2	99 335	4,4	100 196	3,8	12 352	5,4	20 281	-86 983	-79 915
Brazil	0,4	7 700	0,5	11 267	0,0	11	0,0	15	-7 689	-11 253
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	17 153	0,9	20 441	1,0	3 185	0,3	1 290	-13 968	-19 152

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2021	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2021	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2021
SVIJET	1 923 668	2 268 074	324 511	378 474	-1 599 158	-1 889 600
EU-27⁴	849 860	1 036 345	124 815	125 924	-725 045	-910 422
Austrija	38 189	31 872	10 415	2 094	-27 773	-29 778
Belgija	16 663	19 768	394	432	-16 269	-19 336
Bugarska	10 417	13 364	442	778	-9 975	-12 586
Češka	22 071	28 004	8 991	10 277	-13 080	-17 728
Danska	6 792	10 425	746	696	-6 046	-9 729
Estonija	324	403	33	363	-291	-40
Finska	2 679	2 913	9	2	-2 670	-2 911
Francuska	40 625	43 832	469	2 137	-40 156	-41 695
Grčka	83 568	132 443	3 290	11 171	-80 278	-121 271
Holandija	35 924	44 153	1 981	1 353	-33 943	-42 800
Irska	5 306	22 484	5	9	-5 300	-22 474
Italija	124 793	141 579	9 249	23 825	-115 544	-117 753
Kipar	212	178	144	333	-68	156
Letonija	633	872	1	8	-632	-864
Litvanija	980	1 010	49	1	-931	-1 009
Luksemburg	518	505	181	2 998	-338	2 493
Mađarska	20 123	22 204	21 432	6 509	1 309	-15 695
Malta	7	15	826	687	819	673
Njemačka	183 581	208 668	15 789	18 559	-167 792	-190 109
Poljska	34 754	39 856	11 232	13 605	-23 522	-26 251
Portugalija	2 547	3 525	0	10	-2 547	-3 515
Hrvatska	104 537	125 231	2 548	3 313	-101 989	-121 919
Rumunija	20 284	27 944	1 124	512	-19 160	-27 431
Slovačka	5 751	7 267	195	896	-5 556	-6 371
Slovenija	37 152	42 809	32 530	20 008	-4 622	-22 801
Španija	39 728	49 981	596	3 231	-39 133	-46 750
Švedska	11 700	15 043	2 145	2 117	-9 555	-12 926
CEFTA	554 050	649 310	144 507	167 815	-409 543	-481 496
Albanija	36 485	38 990	11 027	17 923	-25 458	-21 067
Bosna i Hercegovina	109 279	117 013	19 272	29 115	-90 006	-87 898
Moldavija	303	282	14	0	-289	-282
Sjeverna Makedonija	23 421	28 701	4 480	3 956	-18 941	-24 744
Srbija	378 307	456 194	88 625	96 124	-289 683	-360 070
Kosovo	6 255	8 130	21 089	20 695	14 834	12 565
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	519 759	582 419	55 189	84 736	-464 570	-497 683

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Nov 2020	Jan-Nov 2021	Jan- Nov 2021 Jan- Nov 2020	Jan- Nov 2020	Jan- Nov 2021	Jan- Nov 2021 Jan- Nov 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 923 668	2 268 074	117,9	324 511	378 474	116,6
0 Hrana i žive životinje	359 093	434 413	121,0	26 054	29 932	114,9
00 Žive životinje	22 039	27 785	126,1	684	76	11,1
01 Meso i prerada mesa	81 496	90 582	111,1	13 781	15 495	112,4
02 Mliječni proizvodi i jaja	39 386	50 616	128,5	115	142	124,3
03 Ribe i prerađevine od ribe	9 754	17 104	175,4	94	122	130,2
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	54 824	65 407	119,3	498	877	176,0
05 Povrće i voće	56 974	65 795	115,5	7 078	8 991	127,0
06 Šećer proizvodi od šećera i med	8 775	10 771	122,7	70	85	121,9
07 Kafa čaj kakao i začini	26 956	34 726	128,8	2 077	3 082	148,4
08 Stočna hrana (sem žita u znu)	20 020	24 415	122,0	1 342	845	63,0
09 Razni proizvodi za ishranu	38 868	47 212	121,5	314	217	69,2
1 Piće i duvan	55 067	81 716	148,4	14 466	20 294	140,3
11 Pića	42 829	63 360	147,9	11 543	12 778	110,7
12 Duvan i proizvodi od duvana	12 238	18 356	150,0	2 924	7 515	257,0
2 Sirove materije sem goriva	37 533	46 467	123,8	73 416	90 857	123,8
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 332	2 037	153,0
22 Uljano sjeme i plodovi	1 637	2 029	123,9	10	25	242,1
23 Sirovi kaučuk	127	175	138,1	2	3	149,4
24 Pluta i drvo	5 336	4 611	86,4	26 976	31 216	115,7
25 Celuloza i otpaci od hartije	27	30	109,9	682	1 185	173,7
26 Tekstilana vlakna i otpaci	487	516	106,0	30	229	300 ¹
27 Sirova đubriva i minerali	3 575	5 583	156,2	1 413	1 841	130,3
28 Mineralne rude i otpaci metala	18 560	23 843	128,5	42 208	53 222	126,1
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 784	9 679	124,3	764	1 100	144,1
3 Mineralna goriva i maziva	151 929	257 279	169,3	51 124	72 382	141,6
32 Kameni ugalj koks i briketi	861	6 632	300 ¹	3 731	5 791	155,2
33 Nafta i naftni derivati	106 266	175 568	165,2	5 413	9 479	175,1
34 Gas prirodni i industrijski	6 654	10 289	154,6	1	1	100,0
35 Električna enegrija	38 149	64 790	169,8	41 979	57 112	136,0
4 Životinjska i biljna ulja i masti	11 153	16 483	147,8	494	782	158,3
41 Životinjska ulja i masti	491	542	110,5	303	511	168,3
42 Čvrste biljne masti i ulja	10 594	15 866	149,8	126	156	123,4
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	68	75	109,6	64	115	179,3
5 Hemijski proizvodi	246 918	296 945	120,3	27 231	27 245	100,1
51 Organski hemijski proizvodi	2 173	3 220	148,2	55	46	83,9
52 Neorganski hemijski proizvodi	4 216	4 070	96,5	1 111	1 622	145,9
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	25 861	27 092	104,8	98	69	70,6
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	106 124	138 329	130,3	21 729	20 596	94,8
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	43 337	48 984	113,0	1 926	1 996	103,6
56 Đubriva (osim sirovih)	2 513	2 808	111,7	3	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 601	5 930	164,7	62	304	300 ¹
58 Plastične mase u ostalim oblicima	28 668	30 326	105,8	1 319	959	72,7
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	30 424	36 186	118,9	929	1 654	178,0

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan- Nov 2020	Jan- Nov 2021	Jan- Nov 2021 Jan- Nov 2020	Jan- Nov 2020	Jan- Nov 2021	Jan- Nov 2021 Jan- Nov 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	341 317	371 595	108,9	70 750	78 496	110,9
61 Koža proizvodi od kože i krzna	219	321	146,6	0	102	0,0
62 Proizvodi od kaučuka	17 822	19 932	111,8	36	74	207,1
63 Proizvodi od plute i drveta	23 478	25 156	107,1	1 485	2 132	143,5
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	28 354	33 466	118,0	416	801	192,5
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	22 018	21 067	95,7	748	417	55,7
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	92 039	85 092	92,5	1 994	3 611	181,1
67 Gvožđe i čelik	51 424	70 530	137,2	12 200	6 672	54,7
68 Obojeni metali	15 666	25 679	163,9	50 727	60 157	118,6
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	90 298	90 351	100,1	3 144	4 530	144,1
7 Mašine i transportni uređaji	441 120	461 473	104,6	33 277	41 837	125,7
71 Pogonske mašine i uređaji	8 226	8 421	102,4	463	432	93,3
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	42 156	41 346	98,1	4 815	11 660	242,2
73 Mašine za obradu metala	4 598	3 487	75,8	119	453	300 ¹
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	82 251	78 400	95,3	9 554	10 295	107,7
75 Kancelarijske mašine i za AOP	24 201	23 044	95,2	373	486	130,5
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	61 114	54 446	89,1	3 009	3 840	127,6
77 Električne mašine aparati i uređaji	100 162	96 703	96,5	3 215	5 235	162,8
78 Drumska vozila	111 596	132 805	119,0	10 506	7 879	75,0
79 Ostala transportna sredstva i opreme	6 815	22 820	300 ¹	1 223	1 557	127,3
8 Razni gotovi proizvodi	275 600	301 620	109,4	19 698	16 650	84,5
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	20 817	16 244	78,0	358	249	69,5
82 Namještaj i djelovi	46 328	48 578	104,9	1 322	1 736	131,4
83 Predmeti za putovanja	5 489	7 132	129,9	99	495	300 ¹
84 Odjeća	62 369	74 733	119,8	1 798	1 979	110,0
85 Obuća	28 610	30 548	106,8	476	513	107,7
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	22 770	20 175	88,6	1 596	1 963	123,0
88 Fotoaparati časovnici	7 583	10 647	140,4	524	210	40,1
89 Razni gotovi proizvodi	81 633	93 563	114,6	13 525	9 505	70,3
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	3 937	83	2,1	8 000	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan- Nov 2020	Jan- Nov 2021	Jan- Nov 2021 Jan- Nov 2020	Jan- Nov 2020	Jan- Nov 2021	Jan- Nov 2021 Jan- Nov 2020
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 923 668	2 268 074	117,9	324 511	378 474	116,6
I Žive životinje i životinjski proizvodi	127 062	155 942	122,7	9 630	11 688	121,4
II Povrće	85 840	97 189	113,2	7 960	10 546	132,5
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	12 522	18 535	148,0	190	273	143,6
IV Pripremljena hrana pića duvan	209 876	272 925	130,0	24 008	29 625	123,4
V Mineralni proizvodi	188 048	290 358	154,4	82 750	96 236	116,3
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	235 073	285 685	121,5	25 891	26 011	100,5
VII Plastika guma i proizvodi od gume	82 159	93 192	113,4	3 433	3 285	95,7
VIII Sirove kože koža i krzno	7 111	8 345	117,3	1 601	2 731	170,6
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	28 964	29 997	103,6	28 464	33 349	117,2
X Materijali i proizvodi papirne industrije	31 044	35 836	115,4	3 380	4 764	140,9
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	78 871	91 105	115,5	2 382	2 496	104,8
XII Obuća kape i modni dodaci	31 078	33 139	106,6	509	553	108,7
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	61 740	59 830	96,9	2 014	3 623	179,8
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	6 657	3 046	45,8	13 804	218	1,6
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	158 577	189 505	119,5	78 094	102 487	131,2
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	321 133	302 720	94,3	21 672	32 364	149,3
XVII Vozila i prateća transportna oprema	128 080	158 731	123,9	11 909	9 695	81,4
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	35 204	36 445	103,5	2 296	2 483	108,2
XIX Oružje i municija	3 249	9 517	292,9	1 549	2 722	175,7
XX Razni proizvodi	91 301	95 865	105,0	2 946	3 284	111,5
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	78	167	214,3	27	41	152,3

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocce odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istrživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“ vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor dvije cifre – odsjek tri cifre– grupu četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)

81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremili:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
